

VRAGEN EN KORTE MEDEDELINGEN

Satansboleet. In begin Juni 1948 vonden wij in Boerskotten bij Oldenzaal enkele fraaie exemplaren van *Boletus satanas* langs de Oude Postweg aan de Zuidzijde over de greppel langs de bosrand.

Diemen.

W. R. ROELOFS.

De Noordse woelmuis zeldzaam? Als nadere aanvulling op mijn bericht in D.L.N. 50e jg. p. 31 nog het volgende:

Onlangs ontving ik van de heer B. Leendertse, te Schelluinen, noordwest van Gorkum, enkele braakballen van de bosuil, met de mededeling dat ze geraapt waren in een wilgengriemd, gelegen tussen gras-, hooi- en bouwland in.

Hiermee in overeenstemming bevatten de propjes van kikkers, van vogeltjes en fragmenten van keverschilden, benevens als enige „muizen“-resten twee kaak-schedeltjes en onderkaken van de Noordse woelmuis, onze Hollands-Friese weidemuis, *Microtus oeconomus* of *ratticeps*. — Schelluinen ligt in de z.g. Steenenhoek van de Ablasserwaard, niet ver van de Merwede. Verleden jaar noemden we, dank zij de onderzoekingen van de heer C. J. VERHEY te Dordrecht, als nieuwe vindplaatsen van de rattekop, eiland van Dordrecht en Giessendam. Met Schelluinen wordt het areaal daar dus een eindje naar het oosten uitgebreid. Maar oostwaarts van Gorkum is onze woelmuis nog niet bekend, hoewel in de dertiger jaren een grote partij propjes onderzocht zijn uit een der torens van het slot Loevensteyn. Daarin was er onder de bijna 200 muizen geen enkele, en evenmin in enige propjes van Arkel, even ten noorden van Gorkum.

Door een mij onverklaarbare vergissing staan er op het verleden jaar in dit tijdschrift gepubliceerde kaartje twee stippen in de provincie Drente, en nog wel op de Hondsrug! Natuurlijk moeten die beide stippen daar vervallen.

Amsterdam

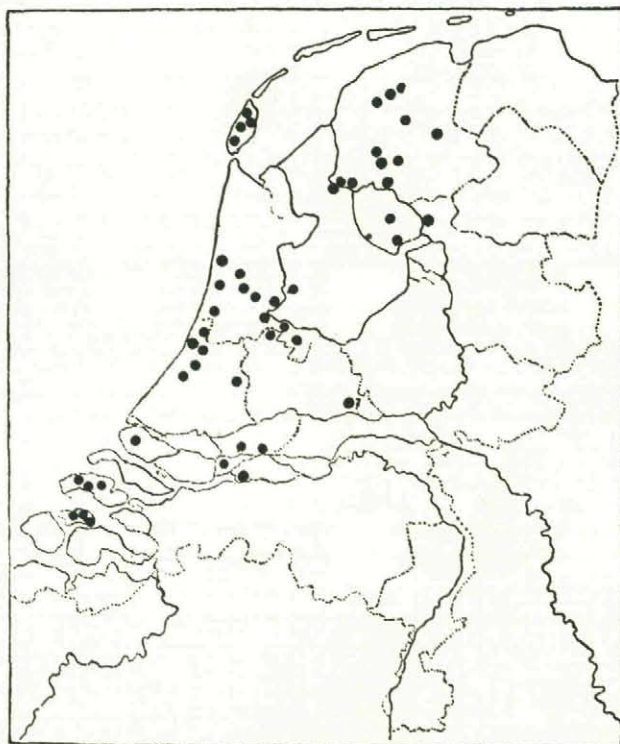
Dr A. SCHREUDER

Slechtvalk. Tweemaal hoorde ik geluid van een slechtvalk, waartoe in beide gevallen een vechtpartij de aanleiding was. Op 5 Febr. 1939 vlogen drie ruigpoten, die er die winter veel waren, boven de Delense Was (Hoge Veluwe), bestookt door een slechtvalk die het rijk alleen wenste te hebben. Hij zocht ze beurtelings op en zette zijn verlangens kracht bij door een ruw klinkend valkengeluid, dat in een niet zeer snel tempo voorgedragen werd. Veel geanimeerder ging het op 18 Maart van dat jaar toe, toen twee slechtvalken het aan de stok hadden. Onder het uitstoten van een snel, helder kikiki-geroep dook die aanviel telkens naar de valk des aanstoots, die zich als de ander vlak bij was op de rug wierp en zijn klauwen afwerend naar hem uitstak. Nummer 1 vond het dan tijd, om te keren en het voor de zoveelste maal opnieuw te proberen. Zolang ik het tweetal kon volgen (ze vlogen er nog snel bij ook), zag ik ze met dit zinrijke tournooi bezig.

Arnhem.

E. ABMA.

Wespen en Nummervlinders. 15 Augustus 1948 vond ik in Meijendell het nest van de Gewone wesp (*Vespa vulgaris*), in de stam van een Eik, ± 30 cm van de grond. Om het vlieggat

verdrongen zich een vijftal Nummervlinders (*Vanessa atalanta*) terwijl de wespen rustig af en aan vlogen en zich blijkbaar niets van de vlinders aantrokken. Het had er de schijn van, dat de vlinders naar binnen wilden! Dan fladderden zij weer op om direct daarna weer op het vlieg-gat terug te vallen. Ik heb de opening bekeken of er soms boomsappen op de rand zaten, maar daarvan was niets te bespeuren. De wespen deden geen enkele poging om de vlinders te ver-jagen of aan te vallen. Wat heeft dit te betekenen?

Den Haag

M. VOORBACH

Ik geloof niet dat de Nummervlinders naar binnen wilden, ze hebben in het wespennest niets te zoeken. Het zal toch wel boomsap, vloeiend in de eikenstam rond het vlieggat der wes-pen, geweest zijn, waarop de vlinders zijn afgekomen. Van dat vloeien is dikwijls niet veel te zien, het uittredende sap trekt in het molmende hout en in de schors, die daardoor een wat donkerder tint krijgen, en dat is dan heel vaak de enige aanduiding van het bloeden. *Atalanta's* en andere *Vanessa's* zijn zeer verzot op dit sap en kunnen dagen en weken achtereen in de buurt van bloedende bomen blijven rondhangen.

J. W.

Grote Vuurvlinder in Engeland. Naar aanleiding van het bericht in de Juli-afl. van D.L.N. over het uitsterven van de Grote Vuurvlinder in Wicken Fen, kan ik uit de beste bron mededelen dat deze vlinder in het Wood Walton natuureservaat nog talrijk voorkomt.

Zeist.

A. J. L.

Een zeldzame Graafwesp. Deze zomer ving ik twee wijfjes van *Gorytes bicinctus* ROSSI, één op 29 Juli te Bennekom en één op 6 Aug. te Wageningen. Voor zover mij bekend waren er tot nog toe slechts drie exemplaren in Nederland gevangen, één in Rhenen en twee in Babberich.

J. W.

Nog eens de sprinkhanen. Hoewel ik zelf geen entomoloog ben, heb ik met grote belang-stelling de artikelen van Duym en Oyen en daarna dat van Blijdorp (D. L. N. 1948, Afl. 7) gelezen. Naar aanleiding van dit laatste artikel zij het mij vergund een opmerking te maken. De heer BLIJDORP heeft bij zijn zorgvuldig veldonderzoek een verspreiding ontdekt, die op het eerste gezicht onverklaarbaar leek. De oplossing vond hij door proeven. Hiertoe bracht hij sprinkhanen over naar terreinen, die zij, zoals bleek, langs natuurlijke verspreidingsweg nooit hadden kunnen bereiken, maar waar zij nu, kunstmatig heengebracht, heel goed gedijden. Of ze er op den duur stand hielden, valt uit het artikel niet op te maken, wel blijkt, dat ze er het jaar daarna waren. Ik vroeg mij af — de proeven van B. zijn 10 jaar geleden en de heer B. was in Indië — tot wat voor conclusies zouden andere onderzoekers gekomen zijn, als zij de „land-verhuizers” daar aangetroffen hadden? Het beste zou het natuurlijk zijn, als dergelijke proeven slechts op speciale proefterreinen genomen werden, maar dit zal niet altijd mogelijk zijn en was het zeker niet in dit geval. Zijn hoogst interessante vondst had de heer BLIJDORP bezwaarlijk op andere wijze kunnen doen, maar hij heeft niettemin een vervalsing van verspreidingsgebied tot stand gebracht, welke op zijn minst twee jaar heeft bestaan en dit had onder omstandigheden reeds te lang kunnen zijn. 't Is misschien eer een toeval dat 't niet zo is, gezien de belangstelling tegenwoordig voor zulk onderzoek. Ik zou daarom de vraag willen stellen of het niet wenselijk ware, dat, als men dergelijke proeven als de onderhavige, op terreinen in de vrije natuur doet, hiervan dadelijk melding wordt gemaakt in daarvoor in aanmerking komende vakbladen. Wie dan later „ontdekkingen” doet, heeft het alleen zichzelf te wijten, doordat hij zich niet voldoende van de „literatuur” over zijn onderwerp op de hoogte had gesteld.

Dr C. A. REINDERS-GOUWENTAK

Bloedzuigers. In Zeeuws-Vlaanderen in de St. Andrieskreek, een vrij ondiep, zeer modderig water, waar het verschijnsel van verlanding prachtig was waar te nemen en waar wij ons vaak vermaakten op de schommelende drijfkillen (in Z. Vl. genaamd „Pelsen”) kwamen veel bloed-zuigers voor en meermalen heb ik een badende kameraad, of het blote been van een visser, één keer de lip van een paard versierd gezien met een zwarte bloedzuiger, die zich had vastge-zogen. Later, in de mobilisatietijd van 1914 — 1918 heb ik onder de gemeente Oeffelt net bui-ten het overstromingsgebied van de Maas eens bij de uitmonding van een duiker een enorme verzameling gele bloedzuigers waargenomen van honderden stuks. Misschien interesseert het U te vernemen dat de bloedzuiger in Z. Vl. paarden-echel wordt genoemd.

Asten (N. B.).

G. C. REMERY.

Veldkrekels. Bij ons op Wageningen-Hoog zitten er dit jaar buitengewoon veel, in het bij-zonder achter de huizen van de Hartense weg op een heideterreintje, dat in de oorlog door de omwoners als bouwland werd gebruikt, doch nu grotendeels weer braak ligt.

J. W.